

Aprob,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Târgu Mureș, jud.Mureș

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Penitenciarul Târgu Mureș, jud.Mureș este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1), art. 33 alin. (1), art. 35 lit. a și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 24 octombrie 2019, a fost efectuată o vizită la Penitenciarul Târgu Mureș, jud. Mureș.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul Centrului Zonal Alba: doamna

-jurist, doamna - medic, dl. -
psiholog, - asistent social colaborator și doamna
-reprezentant al Organizației Neguvernamentale Fundația „UCOS,, Sibiu.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea Recomandării nr.48/2018, alocarea la regimuri alimentare, refuzul de hrană, izolarea, verificarea cazurilor de deces și a măsurilor dispuse, activități socio-educative și psihologice desfășurate în cadrul penitenciarului precum și alte aspecte relevante în domeniul protecției împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane și degradante.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

La data vizitei în Penitenciarul Târgu Mureș erau custodiate un număr de 267 de persoane private de libertate, ceea ce depășea capacitatea legală de cazare a penitenciarului de 214 persoane. Conducerea penitenciarului a declarat și a susținut afirmațiile prin documente justificative că a trimis adrese către Administrația Națională a Penitenciarelor prin care solicita transferul unor persoane private de libertate în situațiile de supraaglomerare. Indicele de supraaglomerare a variat în anul 2019, spre exemplu în luna august 2019 a fost înregistrat un indice de 130%, în luna aprilie 147%, în luna octombrie la data vizitei fiind de 124, 77%.

Penitenciarul era structurat pe 6 secții de deținere (5 interioare și o secție exterioară la GAZ Sâncrai) cu 42 camere astfel: Secția E1 -12 camere de deținere (persoane arestate preventiv, infirmerie, tranzit, femei, tineri, minori, regim deschis); Secția E2- 5 camere de deținere (regim deschis); Secția E3 -7 camere de deținere

(regim semideschis); Secția E4- 7 camere de deținere (regim semideschis); Secția E5 – 9 camere din care 6 alocate custodierii persoanelor private de libertate clasificate în regim semideschis și 3 camere pentru custodierea persoanelor private de libertate în regim deschis; Secția exterioară E6 -2 camere de deținere (regim deschis).

La data vizitei, persoanele erau cazate în funcție de regimurile de detenție după cum urmează: regim preventiv 18 persoane, regim deschis 110 persoane, regim semideschis 123 persoane, regim închis 2 persoane, regim maximă siguranță 2 persoane, regim de carantină/neincluse 11 persoane. Exista o singură persoană de sex feminin, nici un minor. Conform precizării făcute de conducerea penitenciarului doar două camere din totalul camerelor erau conforme, în restul camerelor se depășea capacitatea de cazare permisă, situație regăsită inclusiv în camera de refuz de hrană, folosită cu scop de infirmerie. Totodată în penitenciar erau custodiate persoane care beneficiau de garanții ale statului român cu privire la respectarea condițiilor de cazare (2 persoane).

Cazarmamentul, saltelele și paturile din unele camere prezentau grade diferite de uzură. În unele camere au fost achiziționate și folosite scaune din material plastic dur, rezistent la distrugere, însă s-a constatat pe parcursul vizitei că numărul de scaune era insuficient comparativ cu număr de persoane dintr-o cameră, acest aspect fiind sesizat în mai multe camere (Secția 5). În alte camere se respecta capacitatea, existau scaune, paturile aveau spațiu pentru depozitarea bunurilor personale. În camerele cu câte 14 paturi, spațiul pentru depozitarea bunurilor persoanele era insuficient, nu se asigurau cei 4mp. În alte secții, în unele camere, masa folosită era din ciment (E.1.6), spațiul între paturi nu era suficient (E.1.22- 8 paturi). Spre exemplu în unele camere cu câte 14 locuri de cazare erau doar 6 scaune, celelalte persoane fiind nevoite să servească masa sau să desfășoare alte activități folosind patul.

La data vizitei penitenciarul avea încheiate contracte de prestări servicii cu 6 societăți și existau persoane folosite la muncă în interesul unității, fiind astfel 126 de persoane deținute folosite la muncă (un procent de 47%). Penitenciarul deținea o Gospodăria Agro-Zootehnică în localitatea Sâncraiu de Mureș unde erau custodiate 31 de persoane private de libertate în regim deschis care prestau activități lucrative. Nu au existat incidente, părăsiri ale punctelor de muncă.

Cu privire la efectuarea unor reparații și renovări, în iulie 2019 au avut loc lucrări de renovări în camerele de deținere, iar la data vizitei se renova blocul alimentar. Renovările au fost constatate pe parcursul vizitei în unele secții prin vizualizarea camerelor care erau igienizate și curate (ex. Secția 5). Dușurile funcționau într-o încăpere la comun, renovată și igienizată, însă nu exista nici un paravan/perdea sau alt mijloc de asigurare a intimității. Persoanele private de libertate aveau program de duș în mod comun. Sistemul de pornire a apei la duș era activat din afara camerei de către un agent supraveghetor.

Reabilitarea unor părți ale clădirilor penitenciarului (datorită faptului că clădirea era amplasată în zonă protejată/ zonă de protecție a monumentelor istorice) nu se putea efectua datorită dificultății obținerii avizelor necesare lucrărilor, conform Legii 50/1991 și Ordinului nr. 2212/2391/59/16317/151/M40/2868/C/263/419/2018 pentru aprobarea Procedurii comune de autorizare a executării lucrărilor de construcții cu caracter special.

Spațiile amenajate destinate asigurării dreptului la plimbare pentru persoanele private de libertate de pe secțiile E1, E3, E4 și E5 erau limitate, plimbarea acestora efectuându-se în curtea de plimbare suspendată de pe acoperișul sălii de sport, având o suprafață de aprox. 243 mp, fiind împărțită în 4 boxe, traversate de un hol. Persoanele deținute în regim deschis de pe secția E5 efectuau plimbarea în curtea interioară a sectorului de deținere într-un spațiu neamenajat și neîngrădit. Spațiile de plimbare în acest context sunt insuficiente și inadecvate, fapt constatat și de conducerea penitenciarului iar perioada de plimbare datorită tipului diferit de regimuri era de maxim 1 oră jumătate (fiind îndreptat spre minimul prevăzut de lege). La data vizitei conducerea penitenciarului avea în vedere amenajarea unui nou spațiu pentru asigurarea dreptului la plimbare în curtea sectorului de deținere pe o suprafață de aprox. 80 mp pentru persoanele deținute de pe secția E5 (regim deschis). Persoanele de la regimul deschis s-au plâns și echipei de vizită de faptul că spațiile de plimbare erau insuficiente.

Penitenciarul nu avea în dotare o sală de mese, hrana era distribuită în camerele de deținere.

Cu privire la personalul penitenciarului, în statul de funcții din cele 230 de posturi, 199 erau ocupate la data vizitei. Pe parcursul anului 2019 nu au existat încadrări, concursurile fiind suspendate. În general funcțiile vacante erau: agenți escortă și pază, 2 asistenți sociali, 2 bucătari, medic, 2 asistenți medicali, etc.

În ceea ce privește personalul biroului de asistență psihosocială, în penitenciar lucrau 4 psihologi (dintre care unul fiind șef serviciu), 1 asistent social și 5 educatori. Două posturi de asistent social erau vacante, alături de 1 post de agent (educație).

ASISTENȚA MEDICALĂ

Asistența medicală primară acordată persoanelor private de libertate era asigurată de un medic specialist medicină de familie. Asistența stomatologică până în luna noiembrie 2018 a fost asigurată de către un medic stomatolog al unității, ulterior acestei date, acesta ocupând funcția de medic șef s-au asigurat numai urgențele stomatologice. Din luna iulie 2018 unitatea avea încheiat protocol de colaborare cu medic specialist psihiatru care acorda în penitenciar consultații de specialitate. Acesta a acordat în cursul anului 2019 un număr de 103 consultații. Asigurarea continuității asistenței medicale a deținuților era asigurată de cinci asistenți medicali generaliști care lucrau în ture. Unitatea avea angajat asistent de stomatologie și *asistent de farmacie care la data vizitei se afla în concediu pentru creșterea copilului, atribuțiile fiind preluate de un asistent medical. Eliberarea medicamentelor din farmacie se făcea astfel încât să fie asigurate cantitățile necesare permanent (asistentul având program de 8 ore/zi).*

Cabinetul de consultații medicale/stomatologice, sala de tratamente și dotarea acestora cu aparatură, materiale sanitare și medicamente, organizarea acordării consultațiilor/supravegherii medicale la nivelul cabinetelor medicale și a infirmeriei, se făcea conform Ordinului nr.429/C/07.02.2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor și a normelor în vigoare cuprinse în Ordinul ministrului sănătății nr.153/26.02.2003 și nr.1338/31.07.2007.

Cei doi medici au oferit informații și au pus la dispoziție documentele solicitate de membrii echipei de vizită. Asigurarea medicamentelor recomandate ca urmare a

consultațiilor efectuate la cabinetul medical al unității, în ambulatoriul de specialitate sau recomandate la externarea din spital se făcea fără întârzieri, acest aspect fiind precizat și în discuțiile cu deținuții. Din luna august 2019 exista transmis Penitenciarului Spital Dej necesarul de medicamente și materiale sanitare pentru anul 2020 și ca propunere, lista medicamentelor necompensate pentru perioada 2019-2021.

În ce privește persoanele private de libertate în evidența cabinetului medical cu afecțiuni cronice care beneficiau de regim alimentar norma 18 - afecțiuni gastrice, regim hiposodat, hipolipidic existau un număr de 28 deținuți, alocați la regim pentru afecțiuni hepatice erau 10 persoane private de libertate, 8 deținuți primeau regim pentru persoane diabetice, iar unui deținut îi era asigurat un regim individualizat pentru afecțiune renală. **Referitor la regimul alimentar recomandat persoanelor distrofice, în discuția purtată cu medicul unității acesta a precizat că se evită alocarea persoanei private de libertate la această normă de hrană, motivând că în majoritatea cazurilor, persoana distrofică prezintă și afecțiuni asociate (ex. hepato-gastrice, cardio-vasculare) și că suplimentul de hrană care asigura necesarul caloric era compus din alimente cu conținut mare de grăsimi (slănină). Echipa de vizită recomandă a fi respectată compunerea și valoarea calorică a alimentelor din structura normelor de hrană a persoanelor private de libertate care prezintă afecțiuni medicale, conform recomandarilor medicului unității, precum și a modului de preparare a hranei, așa cum este stipulat în *Normele de acordare a drepturilor de hrană pentru persoanele private de libertate din sistemul administrației penitenciare* din 8 august 2018.**

Refuzul de hrană a persoanelor private de libertate era consemnat în *Registrul refuz de hrană*. În anul 2019 au fost 31 deținuți care au recurs la forma de protest a refuzului de hrană, iar 4 dintre deținuți au intrat de mai multe ori în refuz de hrană. Perioada maximă de refuz de hrană a fost de 4 zile. **S-a constatat că în unele situații nu era consemnată ieșirea din refuz de hrană.**

În anii 2018 și 2019 nu a fost aplicată sancțiunea disciplinară cu izolarea.

În discuțiile purtate cu reprezentanții penitenciarului, cu personalul medical și din consultarea documentelor s-au reținut următoarele aspecte:

- un număr de 50 de persoane private de libertate primeau tratament supravegheat. Administrarea tratamentului pentru afecțiuni psihice se făcea sub semnătură și era consemnat pe Fișa de tratament supravegheat. Un număr de 32 de deținuți, conform repartizării medicației nominal pe fiecare secție de deținere, primeau tratament psihotrop. Conform Registrului evidență rețete, doar un număr de 19 rețete conțineau medicație pentru afecțiuni psihice. Această diferență se putea datora faptului că o parte din deținuții care aveau indicație de tratament psihotrop refuzau administrarea medicației, fapt de altfel constatat și din notificarea acestor refuzuri în *fișa de tratament supravegheat*.

- în anul 2018 au fost înregistrat un număr de 10 autoagresiuni (2 la deținuți în evidență cu tulburare de personalitate), iar în 2019 un număr de 5 autoagresiuni. În *Registrul heteroagresiuni* pentru anul 2018 erau consemnate 35 evenimente și în anul 2019 un număr de 16 heteroagresiuni. În situația în care deținutul implicat în eveniment a solicitat examinare medico-legală acesta a fost prezentat la Institutul de Medicina Legală Târgu Mureș. Au existat două situații în care persoana privată de libertate care a suferit o heteroagresiune a solicitat consult medico-legal, însă nu a fost prezentată pentru efectuarea examinării; în cazul a trei consemnari nu era precizat numele deținutului consultat, cu atât mai mult cu cât în una din situații era consemnat că a fost *stare post incident operațional*; în multe situații nu se preciza dacă a fost întocmită *Nota de informare* privind constatarea leziunilor corporale/traumatice/de violență; nu în toate cazurile completarea datelor cu caracter medical se finaliza cu numele și semnătura/parafa asistentului medical/medicului;

Urmare a constatărilor cu privire la refuzul tratamentului psihotrop de către deținuții cu afecțiuni psihice, în situațiile în care urmare a constatării mărcilor traumatice nu s-a făcut sesizarea procurorului, contrar celor stipulate la art.72 al.(3) din Legea nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal - „în cazul în care constată urme de violență sau persoana condamnată acuză violențe, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice

*altă agresiune și de a sesiza de îndată procurorul”, a neprezentării în vederea examinării medico-legale a deținuților care au solicitat certificat medico-legal ca urmare a unor agresiuni, **membrii echipei MNP fac recomandarea de intensificare a evaluării psihiatrice a persoanelor private de libertate diagnosticate cu tulburări psihice, de sesizare a procurorul în toate cazurile în care se constată urme de violență conform art.78 din Ordinul nr. 429/C din 7 februarie 2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor - „în cazul în care persoana privată de libertate a fost supusă la tortură, la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, expertiza medico-legală se efectuează în conformitate cu reglementările legale în vigoare,, de completare corespunzătoare a documentelor medicale și a registrelor cu toate datele/informațiile însoțite de semnătura/parafa cadrului medical/medicului. Membrii echipei MNP recomandă de asemenea ca medicația psihotropă în cazul suspiciunii că aceasta nu este ingerată de persoana cărei îi este administrată, să fie administrată pisată (adresa ANP-DM/DSDRP/13.08.2013) pentru a preîntâmpina acțiunile cu caracter suicidar.***

În ce privește situația afecțiunilor infecto-contagioase, în anul 2019 o persoană privată de libertate a făcut tratament pentru afecțiune dermato-venerologică și au existat 5 suspiciuni de infecție tuberculoasă din care una s-a confirmat, iar deținutul a fost internat în penitenciar spital în vederea tratamentului specific. În discuția purtată cu medicul unității acesta și-a exprimat părerea ca *la depunerea în penitenciar, persoanelor private de libertate să li se efectueze screening și în ce privește infecția cu virusul hepatitei B, C și HIV.*

În discuțiile purtate cu deținuții, doi dintre aceștia au precizat că au suferit traumatisme prin alunecare în sala de baie în timp ce făceau duș, la unul din ei producându-se o fractură ce a necesitat intervenție chirurgicală. Drept urmare echipa de vizită face recomandarea de a acoperi gresia din sălile de baie de la nivelul secțiilor cu material antiderapant pentru a se evita riscul de accidentare.

ASISTENȚA PSIHOLAGICĂ ȘI SOCIO-EDUCATIVĂ

Cu privire la *activitatea de asistență psihologică*, psihologii realizau evaluarea inițială în primele 21 de zile de la intrarea în penitenciar, când persoana privată de libertate se afla în regimul de carantină, evaluarea periodică (pe parcurs), anual sau în cazurile când se constatau schimbări semnificative în situația persoanei (sau la solicitarea instanței), iar înainte de ieșirea din penitenciar se realiza o evaluare finală. Ponderea cea mai mare a activității psihologice, conform documentelor, o reprezenta evaluarea psihologică pe parcurs, spre exemplu în primul semestru al anului 2019 un număr de 379 de persoane au fost evaluate.

Ofițerii psihologi realizau consilierea psihologică în mod individual, care se asigura, conform activităților desfășurate în trimestrul III, preponderent persoanelor cu diagnostic psihiatric, consumatorilor de substanțe psihoactive, persoanelor cu agresiuni sexuale, persoanelor vulnerabile, persoanelor cu dificultăți în gestionarea agresivității, persoanelor cu risc de suicid cât și persoanelor fără a avea o cauză specifică, la solicitarea acestora. O altă categorie care a beneficiat de consiliere psihologică o reprezenta persoanele aflate în situații de criză, de exemplu refuz de hrană. De asemenea, convorbirile individuale de informare reprezenta o activitate derulată de psihologi.

În ceea ce privește desfășurarea unor programe psihologice de grup (24 de ședințe sau 12 ședințe, activități creditate), în cadrul penitenciarului, pe parcursul anului 2019, s-au derulat următoarele programe: program pentru persoanele cu conduită agresivă (cei mai mulți beneficiari), program pentru persoanele cu probleme legate de consum de alcool, program pentru persoanele cu antecedente în toxicomanie, programe de autocunoaștere și dezvoltare personală. O altă activitate de grup o constituiau proiectele de activitate (de scurtă durată), unde s-a constatat că au fost incluși un număr mic de minori, proiectele aveau tematici precum prevenirea consumului de droguri, a delincvenței juvenile, diminuarea comportamentului agresiv sau alegerile personale care îți marchează viața. Totodată, persoanele care erau în tranzit și tinerii au beneficiat de proiecte de activitate necreditate, persoanele de sex feminin nefiind custodiate în acest penitenciar.

Cu privire la utilizarea unor instrumente de către ofițerii psihologi în activitatea directă cu persoanele private de libertate, erau folosite instrumente de evaluare a nevoilor de asistență psihologică, anexe la unele decizii ale directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarului, instrumente care nu au un caracter de evaluare psihologică propriu-zisă rezultat cu un diagnostic psihologic. Deși, unii dintre psihologi dețineau licență de utilizare pentru câteva teste psihologice achiziționate de către instituția penitenciară în baza unor proiecte cu fonduri nerambursabile, la nivel serviciului nu s-a constatat că evaluarea psihologică în urma aplicării unor teste psihologice standardizate (fie inițială, periodică sau spre finalul pedepsei, pentru comisia de liberare condiționată) să fie centrată pe o utilizare complexă a evaluării psihologice, riguros fundamentată, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la acuratețea realizării actului profesional. Calitatea evaluării psihologice conform competențelor specifice, are consecințe asupra asigurării dreptului la sănătate și asistență psihologică a persoanele private de libertate care pot beneficia de rezultatele obiective ale evaluării psihologice doar dacă aceasta a fost realizată în mod corespunzător și corect din punct de vedere metodologic. Spre exemplu, evaluarea trăsăturilor de personalitate, evaluarea proceselor și funcțiilor cognitive și a comportamentului și funcționării psiho-sociale, evaluarea anumitor riscuri ale persoanelor private de libertate pentru sine sau pentru siguranța penitenciarului sunt esențiale pentru asigurarea dreptului la sănătate și la asistență psihologică. Evaluarea și diagnosticul tulburărilor de anxietate, a stărilor depresive, a riscului suicidar, comportamentelor de risc (consum de substanțe) sunt necesare și obligatorii în mediul penitenciar.

Cu privire la activitățile de educație, personalul din cadrul serviciului educație desfășura diferite activități educaționale precum convorbirii individuale, activități de formare profesională, educatorii desfășurau programe educaționale de grup, programe de alfabetizare, educație juridică, educație pentru viața de familie, educație civică, concursuri tematice, proiecte și dezbateri educaționale în colaborare cu alte instituții precum Inspectoratul Școlar, Biblioteca Județeană. Persoanele private de libertate care se apropiau de comisia de liberare condiționată erau evaluați din punct de vedere educațional și psihologic și participau la programe de pregătire pentru liberare.

Reprezentanți ai unor culte religioase desfășurau activități specifice în penitenciar. Penitenciarul avea o revistă și o un fond de carte (bibliotecă) la dispoziția persoanelor private de libertate.

În penitenciar nu s-au înregistrat decese în perioada 2018-2019. Nu s-a aplicat sancțiunea cu izolarea în ultimii 2-3 ani. Cu toate acestea, **penitenciarul nu avea amenajată o cameră cu destinația specială de cameră de izolare care să fie dotată și amenajată conform prevederilor legale.**

Cu privire la acest aspect, art. 225 din Regulamentul din 10 martie 2016 de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal prevede următoarele:

(2) „Camerale destinate executării sancțiunii disciplinare cu izolarea beneficiază de iluminat natural și de aerisire și sunt prevăzute cu sisteme de încălzire, alimentare cu apă și alte dotări necesare igienei.,,

Una dintre nemulțumirile persoanelor private de libertate prezentate echipei de vizită era cu privire la obligativitatea luminii de veghe pe timp de noapte în camerele din regimul semideschis, care potrivit afirmațiilor persoanelor deținute le afecta somnul. Folosirea iluminatului de veghe în camere trebuie să respecte prevederile Regulamentului, art.256 prevede că (3) *„Toate spațiile de cazare sunt prevăzute cu sisteme de supraveghere și siguranță, iar camerele de cazare sunt permanent închise și asigurate. Pe timpul nopții, se folosește iluminatul de veghe în scopul asigurării supravegherii.,,*

Totodată amintim art. 111 din Regulament care face apel la respectarea demnității umane în spațiile de cazare, de aceea o recomandare ar fi implementarea unui iluminat de veghe de intensitate redusă care să asigure supravegherea, dar în același timp să nu afecteze odihna deținuților pe timp de noapte.

(1) „Spațiile destinate cazării deținuților trebuie să respecte demnitatea umană, ținându-se cont de condițiile climatice și, în special, de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, surse de încălzire și ventilație.,,

Persoanele private de libertate și-au exprimat nemulțumirea față de faptul că în cazul vizitelor cu minorii, nu au permisivitatea de a oferi cadouri propriilor copii, în special dulciuri sau fructe care pot fi achiziționate de la magazinul penitenciarului.

Alte nemulțumiri au fost făcute cunoscute echipei de vizită cu privire la dimensiunea redusă a curții de plimbare, aspect sesizat și cu ocazia anchetelor anterioare ale Avocatului Poporului.

În ceea ce privește situația evenimentelor deosebite înregistrate la nivelul penitenciarului în anii 2018-2019, numărul acestora era redus. Astfel cele mai multe înregistrări erau cu privire la cazurile de refuz de hrană - 24 în anul 2019 și 47 în anul 2018. Un număr mai ridicat au constituit altercațiile între deținuți rezultate cu vătămări corporale - 16 în 2018 și 10 în 2019, distrugerile de bunuri - 14 în 2019 și 12 în 2018, cazurile de automutilări - 11 în 2018 și 5 în 2019, ultraj împotriva personalului - 3 în 2019 și 8 în 2018. Situațiile în care s-a folosit forța împotriva deținuților folosindu-se mijloace de imobilizare - 1 în 2018 și 1 în 2019.

Cu privire la deținerea unor obiecte sau produse interzise, droguri au fost descoperite în 7 situații în 2018 și 4 situații în 2019, telefoane mobile 5 în 2018 și 3 în 2019. Au existat 3 tentative de suicid în 2018 și 1 în anul 2019. Nicio tentativă de suicid în rândul personalului. Cu privire la tentativa de suicid din anul 2019, s-a constatat că deținutul a încercat să se sinucidă prin ingestie voluntară de medicamente și spânzurare. A fost prezent la cabinetul medical al unității și ulterior internat la Clinica de Psihiatrie a Spitalului Județean Mureș, deținutul fiind în evidență cu afecțiuni psihice. A fost anunțată conducerea unității (director), serviciul de asistență psihosocială, judecătorul de supraveghere.

Cu privire la tentativa de sinucidere din anul 2018, când persoana privată de libertate a apelat tot la spânzurare (cu o sfoară improvizată, de raftul camerei) a fost oprit de către colegii din cameră. A fost prezentat la cabinetul medical și ulterior relocalat în altă cameră. A fost anunțată conducerea unității, serviciul de asistență psihosocială, judecătorul de supraveghere. Nu se fac mențiuni de internare la secția de psihiatrie. În cel de-al doilea caz de sinucidere din anul 2018, persoana privată de libertate, tot pe timpul zilei, a fost găsit spânzurat în baia camerei de către colegi (tot șnur improvizat legat de grătia ferestrei). A primit primul ajutor și a fost transportat la spitalul județean, semnele vitale fiind prezente. A fost întocmit dosar de incident.

Activitatea socio-educativă

Fiecare persoană privată de libertate deținea un dosar de educație și asistență psiho-socială, care cuprindea următoarele documente: fișă educațională, fișă educațională de evaluare periodică, fișă socială, fișă socială de evaluare periodică, planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică inițială și revizuit.

Referitor la activitatea socială, la momentul vizitei s-au purtat discuții cu asistentul social al Penitenciarului Târgu Mureș, care era înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali și deținea atât aviz cât și atestat de liberă practică. Din discuțiile purtate cu aceasta a reieșit faptul că volumul de muncă depus pentru cei 267 de deținuți era foarte mare. El reușea doar să evalueze inițial și periodic persoanele private de libertate, informații pe care ulterior le completa în Registrul specialistului, existent atât în format fizic, cât și electronic. Dosarele de educație și asistență psiho-socială erau ținute în cabinetul educatoriilor/instructorilor de educație. Asistentul social avea programate vizitele/întâlnirile cu deținuții conform unui program care era afișat și pe secții.

Dintre activitățile desfășurate cu deținuții menționăm: Evaluări sociale inițiale și periodice; Consiliere pe probleme sociale în vederea restabilirii/medierii relațiilor de familie (deținuți cu copii instituționalizați, relații conflictuale, nevizitați etc); Consiliere pentru obținere documente Comisia de liberare condiționată; Medierea relației cu unitățile de asistență socială din comunitate dintre deținut și acestea;

Referitor la activitatea de educație în cadrul Penitenciarului Târgu Mureș se desfășurau cursuri de educație formală pentru clasele I-IV (program de alfabetizare – cursuri la zi – un semestru /an școlar). Există în derulare un curs de inițiere în meseria de agricultor în culturi vegetale și crescător de animale la care participau 10 persoane deținute.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Târgu Mureș să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Respectarea capacității legale de cazare a unității de deținere și a suprafeței de cazare/persoană deținută;
2. Scoaterea la concurs a posturilor vacante inclusiv a posturilor vacante de medic, asistenți medicali, asistenți sociali, etc;
3. Întocmirea meniurilor din cadrul normelor de hrană pentru persoanele private de libertate care prezintă afecțiuni medicale cu respectarea compunerii și valorii calorice a alimentelor, precum și a modului de preparare a hranei ;
4. Sesizarea procurorului în situația constatării mărcilor traumatice la persoanele private de libertate ; prezentarea în vederea examinării medico-legale a deținuților la care se constată mărci traumatice urmare a unor situații post incidente operaționale sau la solicitare, în cazul heteroagresiunilor ;
5. Consemnarea în documentele/registrele medicale a tuturor informațiilor și finalizarea cu numele/parafa cadrului medical/medicului care a făcut consemnarea;
6. Intensificarea evaluării psihiatrice a persoanelor private de libertate diagnosticate cu tulburări psihice în cazul refuzului tratamentului specific sau a celor identificați cu risc suicidar;
7. Acoperirea gresiei din sălile de baie de la nivelul secțiilor cu material antiderapant pentru a se evita riscul de accidentare și asigurarea intimității în cazul dușurilor ;
8. Amenajarea unei camere cu destinația specială de camera de izolare care să fie amenajată conform prevederilor legale;
9. Implementarea unui iluminat de veghe de intensitate redusă care să asigure supravegherea dar să nu afecteze odihna deținuților pe timp de noapte;
10. Asigurarea unui număr suficient de scaune, a spațiului personal, mobilierului și a unui spațiu pentru depozitarea bunurilor persoanele;

Alba Iulia, 27.02.2020